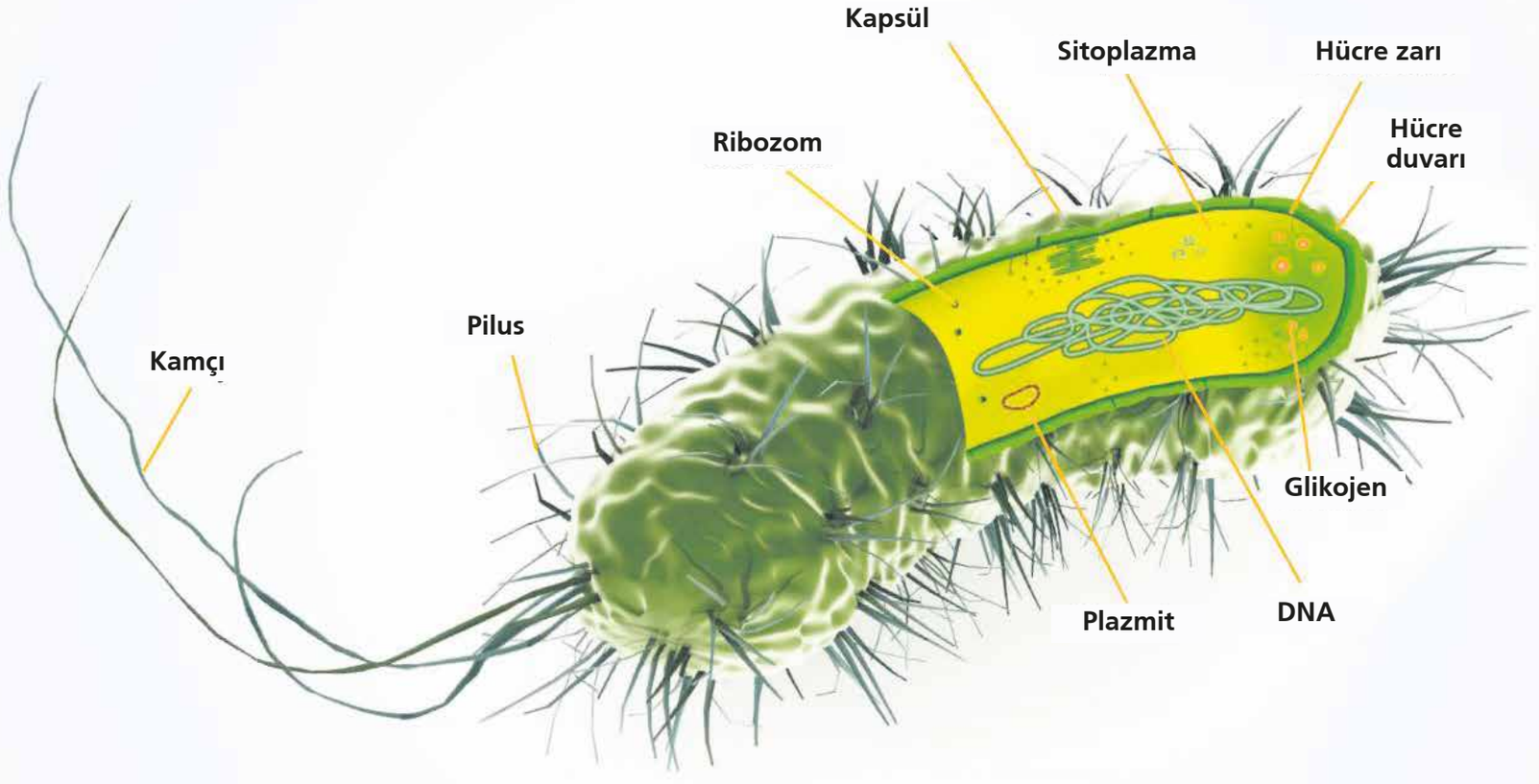
BİYOLOJİ Sınıf-9

OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONU BAKTERİLER ÂLEMİ - I

Bakteriler, prokaryot hücre yapısına sahip tek hücreli mikroskobik organizmalardır. Zarla çevrili çekirdekleri ve zarlı hücre organelleri yoktur. Sitoplazmik organel olarak sadece **ribozom** taşırlar.

Bakterilerde genellikle hücre zarının dış kısmında protein ile polisakkarit içeren hücre duvarı bulunur. Bakterilerin sitoplazmalarında dağınık hâlde bulunan ve birkaç bin gen taşıyan **halkasal DNA** vardır. Bakteriler hücre içi zar sistemi oluşturamadığından çekirdek zarı ve zarlı hücre organelleri yoktur.

Hücresel DNA dışında bazı bakterilerin sitoplazmasında küçük ve halkasal yapıda **plazmit** adı verilen DNA parçaları bulunur. Plazmitler, antibiyotiklere veya kimyasal maddelere karşı direnç kazandıran genler taşır. Bakteriler, pasif veya aktif şekilde hareket edebilir. Bazı bakteri türlerinde hücre duvarının üzerinde **kapsül** adı verilen koruyucu bir tabaka daha bulunur. Kapsül, bakteriyi kötü ortam şartlarından korur. Bakterilerde hücrelerin birbirine tutunmasını, haberleşmesini ve gen aktarımını sağlayan ve hücre zarının dışarıya doğru uzamasıyla oluşan **pilus** adı verilen uzantılar bulunur. Bazı bakterilerde ise aktif olarak yer değiştirmeyi sağlayan **kamçı** vardır.

SORULAR

1.
Bakterilerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Tüm bakterilerde hücre çeperi bulunur.

B) Bakteriler arasında plazmit adı verilen DNA parçası aktarılabilir.

C) Fotosentez yapanlarda kloroplast bulunur.

D) Bazı bakteriler zor şartlarda endospor oluşturur.

E) Oksijenli solunum yapanlarda mezozom bulunur.

CEVAP: C

2.
Aşağıdakilerden hangisi tüm bakterilerde ortak olarak bulunan bir yapıdır?

A) Kamçı
B) Kapsül
C) Ribozom
D) Mezozom
E) Klorofil

CEVAP: C